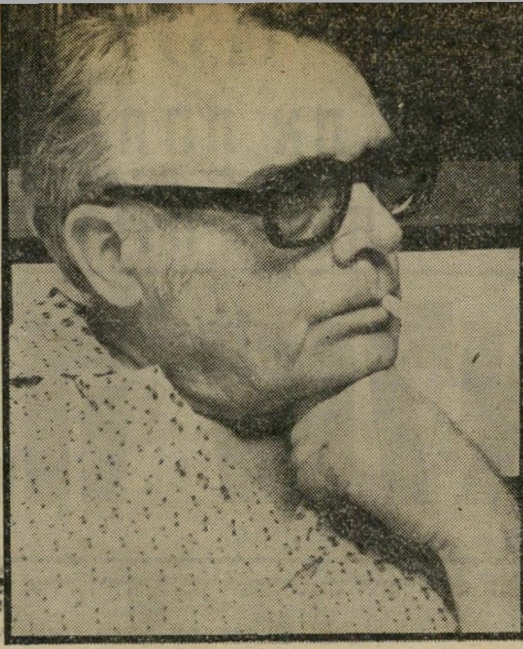
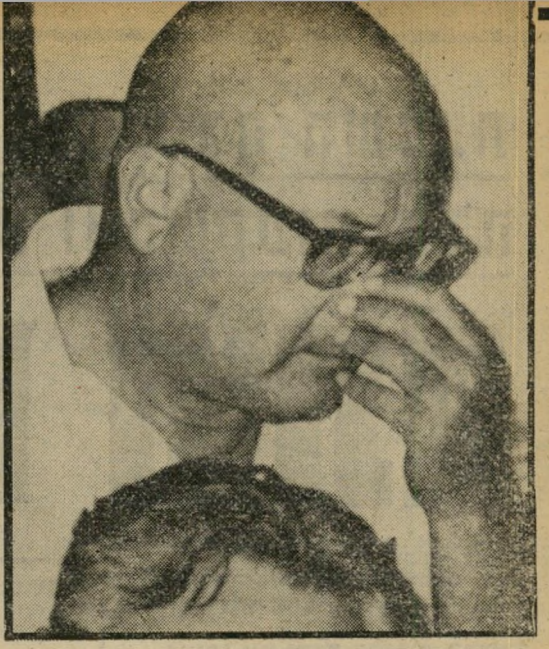

הרצל רוזנבלום

שלום רוזנפלד

הם מתחרים ותיקים בכל הנוגע להתנגדות לשביתות

גרשום שוקן

שינוי לטובת המחליטנים בי חלוקת ההכנסה הזמנית, כאשר הקיצוץ בסובסידיות פוגע בעיקרו בציבור השכירים, בעצמאיים הי קטנים ובמיעוטייההכנסה.

הכנסת המשק הישראלי ליי עידן של מתון ואבטלה.

פגיעה קשה, ודעתים קרובי בות קטלניות, במעמדות הביניים — סוחרים קטנים ובינוניים, בעלי תעשייה קטנים ובינוניים, שלהם בעיות של אשראי ומלאי; כאשר השוק מתפנה, תוך כדי התמוטטות בתימיסחר ובתיחרושת כאלה, היחידים הנותרים בשטח הם המפעלים הגדולים והחזקים, אלה הנמצאים בשליטת הבנקים, קונצרן כללי, ההסתדרות ובעלי ההון הגדולים והזרים.

התגובה בציבור הנפגע היתה קשה. צינור התעול של תגובה זו היה ההסתדרות. אך זו לא דרשה שום שינוי של ממש בהחלטה, והחליטה רק על פורקן לזעמם שלה נפגעים, פורקן של יום אחד. אך גם זה היה יותר מדי, כפי שהובהר יפה גם עליידי מנהיגי מפלגת העבודה וראשי חברת העובדים.

ההסתדרות חיפשה לה מוצא של כבוד — ומה טוב יותר מהחלטת ביתדין? משום כך הודיע משל, שלא יהיה שום עירעור על החלטת ביתהדין. כיוון שבערכאה אחת "זכתה" ההסתדרות, להפתעתה, לא הגיעו העניינים לכלל דיון מישפטי רציני בער כאה הבאה. ההסתדרות הגיעה ברצון למה שהיא כענתה, "פשרה" בביתהדין לעבודה בירושלים. פעם הופיעה כנציגת העובדים — ופעם כנציגת המעסיקים. כמו בכל מיקרה אחר, זוכה גם כאן ההסתדרות כנציגת המעסיקים, והשביתה אינה מתי קיימת. נציגי המשק הפרטי, בממשלה ובהתאחדות התעשיינים, אינם זורים מלח רב מדי על פצעי ההסתדרות כאיגוד מקצועי, בומה שביט מקפיד לציין רק "שההסתדרות נהגה בתבונה" כאשר הגיעה לפשרה. ככלות הכל, הם עוד יהיו זקרי קים למשל ולקיסר.

אפשר לראות, אם כן, כיצד פוי עלת מערכת המחליטנים באמצעות הזרועות השונות העומדות לרשויה תה — הממשלה, ההסתדרות, וי האירגונים הכלכליים השונים. אך במיקרהמשבר זה, כמו גם במיקרי ריום אחרים, ניתן לראות כיצד נעיי שה שימוש יעווי כמסודות אחרים, שאינם שייכים למחליטנים עצמם — המערכת המישפטית ומערכת התיקשורת ממלאות תפקידים חשובים בהדברת השביתה שלא היתה.

כאן תם סיפורם של המחליטנים עצמם. הסידרה הכאה תעסוק בי נערייהחצר, באנשי העיתונות, הי מישפט והאקדמיה, בפוליטיקאים מן הדרגים הנמוכים יותר, ובכל אותה ערכירב של קבוצותלחץ הי מנמרת לנגוס לעצמן מן השיירים שמזאילים המחליטנים לחשליך מי שולחנם.

התאחדות התעשיינים בסוף שנת 1965, לקראת המיתון המתגבר. מלבד היוזמים, חברים בלישכה זו האירגונים הבאים: התאחדות האיכרים, מרכז הקבלנים והי בונים, התאחדות הסוחרים הכללית, איגוד לישכות המיסחר, איגוד הבנקים, התאחדות בעלי תעשיות היהלומים, איגוד המוסכים, אירגון מופעלי דפוס, איגוד ענף הקולנוע והתאחדות בעלי בתיהמלון.

כלומר: ההסתדרות עצמה היא שותף חשוב ביותר בלישכת התיאום הזו, באמרי צעות עשרות מפעלים שהיא שותפה להם, וגם באופן ישיר יותר, עליידי בנק הפועי לים, למשל, החבר השני בתשיבותו באיגוד הבנקים. כלומר: ההסתדרות הגישה תביעה נגד עצמה, ואין פלא שהושגה "פשרה". העובדה שלמעשה לא נערך כלל דיון בעתירה לא הפריעה כלל לראשי ההסתדרות "להיכנע" לפסקדין שלא היה. משל, ש עורו ניצל ברגע האחרון, נקט בשון של איזמים: "אם לא יבוטלו הגזירות הכלי כליות יהיו עוד הרבה שביתות."

שתי פנים להסתדרות

בעצרת דלילת משתתפים שנערכה למחרת, במקום השביתה, מול בניין הוועדה הפועל, הודיע המזכ"ל ירוחם משל שעוד תהיה שביתה, ושההסתדרות נאבכת למען "מישטר יותר צודק". סיפור השביתה שלא היתה הוא דוגמה טובה לצורת הטיפול המחליטנית במשבר. הקבינט הכלכלי — חלק מהזרוע הפוליטית של המחליטנים, קיבל החלטה שלח שלוש משמעויות עיקריות:

רק עתה, כפי שכתבו העיתונים, החל ישראל קיסר לארגן את השביתה — יום וחצי לפני תחילתה.

בינתיים, במקביל, הוגשה גם עתירה של לישכת התיאום של האירגונים הכלכליים, לביתהדין לעבודה בירושלים. משל הודיע כי לא יגישי עירעור גם על החלטת ביתהדין לגבי עתירה זו. יום לאחר ישיבת הוועדה הפועל, ויום לפני השביתה המתוכי נגתה, התכנס ביתהדין בירושלים בהרכב יוצאדופן של שבעה שופטים.

האחראי על העתירה מטעם לישכת התיאום של האירגונים הכלכליים היה חיים קמיני, ממנהלי ארגון וחבר מועצת המנהלים של יומאר טכסטיל, מי שהיה מזכיר האירגון הארצי של עובדי תה"ל ומרכז החטיבות הארציות בוועד הפועל של ההסתדרות, והיום יו"ר ועדת העבודה של לישכת התיאום.

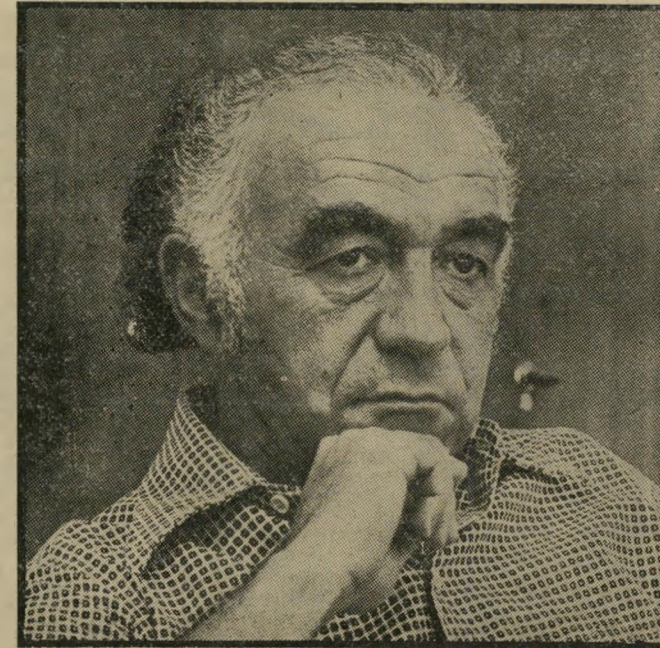
בדיון בעתירת לישכת התיאום אירע דבר מזור. עוררהדין שייצג את ההסתדרות אמר בדיון המקדים, ש"להסתדרות אין דבר נגד המבקשים". יו"ר ביתהדין, צבי ברניב, אמר שזה דבר חדש בשבילו, וי הזמין את נציגי שני הצדדים ללישכתה, כדי להגיע לפשרה. השופט הסביר כי "אם תהיה פסיקה לטובת אחד הצדדים יעכיר הדבר את היחסים בין ההסתדרות לבין ארגוני המעסיקים... היתה שיחה של שעה, שבמהלכה התייעצו הנציגים עם שולחיהם, ו"הפשרה" אכן הושגה: "השבי תה לא תתקיים עתה, כדי למנוע החרפה ביחסי עבודה במשק". אלא ש"פשרה" זו בין ההסתדרות ובין לישכת התיאום של האירגונים הכלכליים אינה צריכה להפתיע איש. לישכת התיאום של האירגונים הכלכליים הוקמה ביוזמת

ותיקים בכך הנוגע להתנגדות לי שביתות. גם הטלוויזיה לא טמנה ידה בצלחת, והרושם היה שהעובדי רום עצמם — או לפחות רבים מאוד מכוניהם, מתנגדים לשביתה חסרת הטעם.

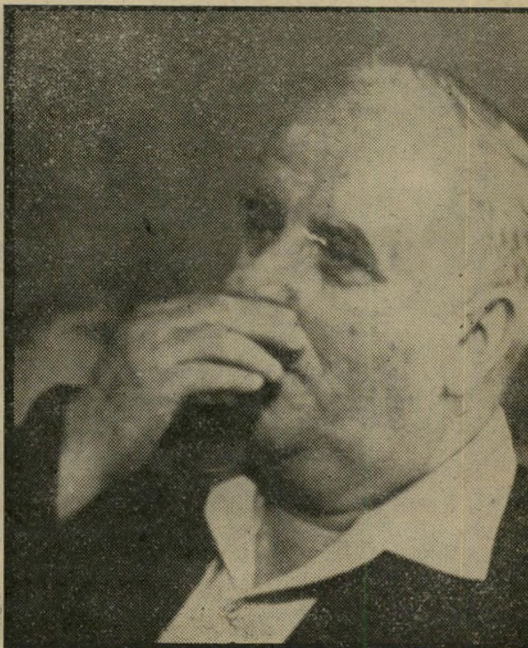
מובן שמצד הליכוד נשמעו הסיסמות הרגילות על "שביתה פוליטית", וסיעת תכלת לבן בהסתדרות אף הגישה צו מניעה נגד כינוס הוועדה הפועל, שעמד לדון באישור השביתה. אך זה לא היה הכל: גם קבוצת חברים בכירים במפלגת העבודה, ובראשם גדי יעקובי, ביקרו את ההחלטה להשבית את המשק ליום שלם. כאן נכנסו לתמונה גם ראשי חברת העובדי דים ההסתדרות. הללו הודיעו למשל, כי לא ישלמו לעובדים במפעלי ההסתדרות עבור יום השביתה.

בפיו של ירוחם משל לא היתה מילת ביקורת על הודעה זו. של מנהלי המיפ עלים, "השייכים" לחברי ההסתדרות כולם. לעומת זאת הודיע משל, כי לא יערער על שום החלטה של ביתהדין שבפניו הוגשה תביעת הליכוד, למנוע את השבי תה. זו היתה הודעה מצד מזכ"ל ההס תדרות, שנתן למעשה היתר לביתהדין לעבודה (שאינו מורכב רק משופטים, אלא מורכב מרוב של "נציגי ציבור") לקבל את תביעת הליכוד.

אך ביתהדין לעבודה לא הבין את הרמז. השופט מנחם הרניב קבע בפסק דינו: "אין לך מדינה דמוקרטית שבה שביתות מסוג זה אסורות, או שאיגודים מיקצועיים חופשיים לא עושים שימוש בנושק זה במיסגרת המאבק המיקצועי". באותו היום, ה-25 בחודש, התכנס הי ועדה הפועל של ההסתדרות, ולאחר מהומה שאירגנו נציגי הליכוד, אושרה השביתה.

נפתלי ברומנטל

ירוחם משל

הממשלה השפילה את כבוד האדם — אנו נאבקים להחזרתו!